

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/66/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200612
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:8523200612.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, dieťa rodičov, matka: D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C. otec: E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX, XXX XX F., zastúpený: JUDr. Gábor Száraz, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, v konaní o návrhu otca na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

- I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/121/2021 zo dňa 27.09.2022 v V. výroku tak, že maloletá A. B., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca E. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.
- II. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/121/2021 zo dňa 27.09.2022 v VI. výroku tak, že matka D. B., nar. XX.XX.XXXX je povinná prispievať na výživu mal. A. B. sumou 130,- eur mesačne, ktoré výživné je povinná uhrádzať vždy do 15-tého dňa toho - ktorého mesiaca vopred k rukám otca E. B., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. Tento výrok sa vzťahuje len na maloletú A. B..
- III. Styk matky s maloletou dcérou s a n e u p r a v u j e.
- IV. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a.
- V. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Otec dieťaťa (ďalej len navrhovateľ) návrhom doručeným súdu dňa 26.05.2023 žiadal zmeniť rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 4P/121/2021 zo dňa 27.09.2022 tak, že mal. A. bude zverená do jeho osobnej starostlivosti, matka bude povinná platiť na jej výživu sumu 300 eur mesačne k rukám otca dieťaťa a styk matky s dcérou sa neupravuje. Návrh odôvodnil tým, že od začiatku roka 2023 mal. A. začala pravidelne navštevovať domácnosť otca, pričom v súčasnosti je dcéra stále pri otcovi. Ďalej uviedol, že mal. A. sa sťažuje na starostlivosť matky, ktorá sa k nej správa neadekvátne a neposkytuje jej dostatočnú starostlivosť, kričí na dcéru, vyhráža sa jej, že na ňu zavolá políciu, že jej nedáva vreckové. Ďalej uviedol, že bol s dcérou na úrade práce a pracovníckam uviedol, že dcéra prejavila vôľu byť u neho a byť zverená do jeho starostlivosti, keďže matka sa o ňu nezaujíma. Navrhovateľ zdôraznil, že s dcérou majú veľmi dobrý citový vzťah, rozumejú si, o dcéru sa vie postarať, vie jej zabezpečiť vhodné podmienky na rozvoj a vývin.

2. Súd uznesením sp. zn. 2P/66/2023 zo dňa 30.05.2023 ustanovil maloletemu dieťaťu kolízneho opatrovníka Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

3. Matka mal. dieťaťa k návrhu otca na zverenie mal. A. do jeho starostlivosti podaním doručeným súdu dňa 09.06.2023 oznámila, že s tvrdeniami otca nesúhlasí, ako matka nepoprela, že sú s ňou veľké problémy, čo sa týka správania. Maloletá ju ako matku nerešpektuje, jej zákazy ignoruje. Pričom je presvedčená, že správanie mal. pramení zo správania otca. Otec maloletej s ňou nekomunikuje, on je ten ktorý dcére všetko dovolí. K tomu, že dcére nedáva vreckové, uviedla, že tak činí na odporúčenie jej triednej učiteľky nakoľko si z vreckového kupovala alkohol a cigarety, fajčila na chodbách školy bez akejkoľvek hanby. Zároveň matka uviedla, že si je vedomá toho, že správanie dcéry je nemysliteľné a má záujem ho riešiť, pričom nie je v záujme dcéry aby bola zverená otcovi, ktorý pracuje v zahraničí, v čase jeho pobytu v zahraničí dcéra nebude mať žiaden dozor. Má za to, že práve otec vychováva dcéru nevhodným spôsobom, nakoľko jej všetko dovolí. Ďalej opísala svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery s tým, že jej príjem je neporovnateľný s príjmom otca dieťaťa a nie je v jej možnostiach a schopnostiach platiť dcére výživné v sume 300 eur mesačne.

4. V rámci projektu cochem sa s rodičmi uskutočnili dve informatívne stretnutia a to dňa 15.06.2023 a 01.08.2023 na ktorých však k dohode medzi rodičmi ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. A. nedošlo, preto bolo nariadené pojednávanie.

5. Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaniach na návrhu na zverenie mal. A. trval.

6. Navrhovateľ na pojednávaní ozrejmil dôvody, prečo by mala dcéra byť zverená do jeho starostlivosti, že od začiatku tohto kalendárneho roka sa dcéra sťažovala na správanie matky, že je to jej želanie. Ďalej na pojednávaní opísal zmenu pomerov na svojej strane a strane mal. dcéry, ktorá spočíva v tom, že u neho došlo k zániku jednej vyživovacej povinnosti a že nie je rešpektované rozhodnutie súdu, pretože dcéra sa od polovice júna zdržiava prevažne v jeho domácnosti. Taktiež priznal, že dcéra je drzejšia, arogantnejšia k ľuďom.

7. Matka na pojednávaní s návrhom nesúhlasila, potvrdila, že situácia sa začala zhoršovať od začiatku roka, keď dcéra prestala navštevovať klinickú psychologičku a začala si robiť čo chce, začala chodiť k otcovi, za vreckové si kupovala cigarety, preto jej ho nedávala. Potvrdila, že posledné štyri mesiace sa dcéra zdržiava u otca a to aj v čase keď je otec v práci v zahraničí. Podotkla, že ju dcéra nerešpektuje, ale ak bude u otca bez dozoru, tiež nie je najlepšie pre dcéru. Ďalej uviedla, že k zmene pomerov na jej strane od času posledného rozhodovania o rodičovských práv a povinnosti k mal. dcére nedošlo.

8. Súd v konaní vypočul mal. A., ktorá uviedla, že chce byť zverená otcovi, s ktorým má lepší vzťah ako s mamou, otec sa jej lepšie venuje, ako mama, s mamou nemá dobrý vzťah, hádajú sa pre rôzne veci. Ďalej uviedla, že otec je v práci 2 až 3 týždne a dva týždne je doma, keď je otec v práci je pri babke, nechce ísť k mame, ani keď je otec v robote. U otca je od polovice júna, u otca má nastavené pravidlá, vonku môže byť aj cez týždeň do 23.00 hod. a cez víkend do 24.00 hod. Taktiež uviedla, že má priateľa s ktorým sa stretáva aj v čase keď otec nie je doma, pričom s ním plánuje sobáš. Poprela, aby v škole mala problémy, v škole nefajčí. Zdôraznila, že k mame sa nevráti ani keby bola nútená políciou.

9. Kolízny opatrovník na pojednávaní vzhľadom na vyjadrenie samotného mal. dieťaťa ako aj pomery na strane oboch rodičov navrhol dieťa - mal. A. zveriť do osobnej starostlivosti otca, výšku výživného ponechal na úvahe súdu a vzhľadom na vyjadrenie dieťaťa navrhol styk matky s dcérou neupravovať.

10. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu ako aj s obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 4P/33/2018, 2P/153/2019 týkajúce sa starostlivosti súdu o maloleté deti, na základe čoho ustálil nasledovný skutkový stav :

11. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4P/121/2021-268 zo dňa 27.09.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.10.2022 bolo prvým výrokom manželstvo rodičov mal. dieťaťa rozvedené, druhým výrokom bol mal. E. zverený do osobnej starostlivosti otca, tretím výrokom bola matka zviazaná prispievať na výživu mal. E. sumou 230 eur mesačne, štvrtým výrokom bol upravený styk matky s mal. synom, piatym výrokom boli mal. A. a B. zverené do osobnej starostlivosti matky, šiestym výrokom bol

otec zaviazaný prispievať na výživu mal. A. sumou 300 eur mesačne a na výživu mal. B. sumou 250 eur mesačne, siedmym výrokom bol upravený styk otca s mal. dcérami, ôsmym výrokom bol v prevyšujúcej časti návrh zamietnutý a deviatym výrokom bolo vyslovené, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

12. V čase poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinnosti a určení výživného k mal. A. boli obe mal. dcéry (A. a B.) v starostlivosti matky a zostať v jej starostlivosti bolo v tom čase aj ich želaním. Mal. E. bol v starostlivosti otca a zostať v jeho starostlivosti bolo jeho želaním.

13. V čase poslednej úpravy výkonu rodičovských práva a povinnosti k mal. A. matka pracovala ako operatívny zamestnanec Slovenskej pošty a.s. s čistým mesačným príjmom 1 178,11 eur , iný príjem nemala, poberala rodinné prídavky a daňový bonus. Jej výdaje na bývanie činila suma cca 280 eur (nájom, elektrina, plyn, poistenie, TDO), ďalšie jej výdaje predstavujú náklady na telefón, TV, internet, stravu, hygienické a kozmetické potreby). Býval s ňou priateľ, ktorý prispieval na bývanie sumou 100 eur mesačne. Bola zdravá, inú vyživovaciu povinnosť nemá. Okrem mal. A. mala vyživovaciu povinnosť k synovi E. a dcére B..

14. V súčasnosti matka dieťaťa naďalej pracuje v Slovenskej pošte, a.s. s čistým mesačným príjmom 1 121,73 eur, ďalej pobera rodinné prídavky na dve deti, uplatňuje si daňový bonus. Naďalej spolu s mal. B. a priateľom býva v trojizbovom nájomnom byte v obci C.. Mesačné výdaje matky na domácnosť podľa vyčíslenia pred kolíznym opatrovníkom činí suma cca 1035 eur (nájom 184,26 eur, elektrina 50 eur, plyn 60 eur, strava doma 600 eur, hygienické potreby a kozmetika 70 eur, internet + TV 30 eur, RTVS 4,64 eur, telefón 36 eur) okrem toho platí výživné na syna 230 eur, dlh na výživnom od 10/2022 do 06/2023 – 100 eur, pohonné hmoty 250 eur; TKO 66,22 eur ročne, poistenie domácnosti 48 eur ročne, kanalizácia 45,68 eur ročne. Priateľ jej na chod domácnosti prispieva sumou 200 eur mesačne.

15. Otec dieťaťa v čase poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností bol držiteľom živnostenského oprávnenia v oblasti montáž, rekonštrukcie, údržba elektrických zariadení a iné. Pracoval ako elektrikár v Holandsku v dvojtyždňových turnusoch. Po preskúmaní príjmov a výdajov súvisiacich s jeho podnikateľskou činnosťou súd ustálil, že dosahoval čistý mesačný príjem v sume 2000 eur z ktorého vychádzal pri určení výživného. Jeho mesačné výdaje, ktoré súvisia s výkonom práce v zahraničí vyčíslil sumou 2 351,39 eur a ostatné výdaje hradené z jeho príjmu v sume 1498,39 eur mesačne (životné poisťky - , splátky úveru, TV, internet, Netflix, inkaso, vodné a stočné, leasing – 537,91 eur , poistenie motorového vozidla, výživné a vreckové deťom). Bol zdravý, okrem mal. A. mal vyživovaciu povinnosť k dcére B., synovi E. a ešte k dvom plnoletým dcéram z prvého manželstva.

16. Otec dieťaťa naďalej pracuje v Holandsku, ako elektrikár na základe živnostenského oprávnenia s porovnateľným príjmom ako v čase predchádzajúcej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, teda s čistým mesačným príjmom 2000 eur. Naďalej býva v rodinnom dome, ktorého je vlastníkom spolu so synom E. a cca štyri mesiace s nimi býva aj mal. A.. Mesačné výdaje na domácnosť otec vyčíslil pred kolíznym opatrovníkom sumou 739 eur (elektrina 50 eur, plyn 130 eur, strava doma 200 eur, hygienické potreby a kozmetika 100 eur , internet 30 eur, TV 30 eur, telefón 42 eur + 30 eur, pôžičky 90 eur + 37 eur) ďalšie jeho výdaje tvorí lízing s poistením 900 eur, výživné na dcéry 750 eur + 100 eur na mal. G., pohonné hmoty 500 eur, odvody 205 eur + 80 eur; voda 100 eur ročne, TKO 60 eur ročne, kúrenie 700 eur ročne, daň z nehnuteľností cca 20 eur ročne. Je zdravý, ubudla mu vyživovacia povinnosť k plnoletej dcére z predchádzajúceho manželstva.

17. V čase poslednej úpravy mal. A. navštevovala 1. ročník SOŠ Jarmočná, Stará Ľubovňa, odbor kuchár. Náklady na jej starostlivosť podľa vyčíslenia otca boli v sume 143,33 eur, podľa vyčíslenia matky v sume 595 eur. Rodičia s ňou nemali žiadne výchovné problémy, bola zdravá.

18. V súčasnosti mal. A. navštevuje druhý ročník rovnakej školy, je zdravá. Podľa matky sú s ňou problémy, matku nerešpektuje, podľa otca s mal. nie sú žiadne problémy, je len trochu drzejšia. Náklady na jej starostlivosť sú podľa vyčíslenia matky sú v sume 545 eur mesačne (ošatenie 60 eur, stravu doma 150 eur, hygienické potreby a kozmetika 25 eur, školské potreby 10 eur, cestovné do školy 45 eur, vreckové 50 eur, bývanie 73,56 eur, lieky 15 eur, telefón 15 eur, poistenie 15 eur, sporenie 5 eur, aktivity vo voľnom čase 50 eur, prax 25 eur; ZRPŠ 14 eur ročne, školské výlety a vreckové 40 eur ročne, karta Isic 20 eur ročne). Náklady na starostlivosť o mal. A. podľa vyčíslenia otca sú v sume cca 221 eur

mesačne (ošatenie 400 eur ročne, stravu doma 80 eur mesačne, hygienické potreby a kozmetika 40 eur mesačne, vreckové 20 eur mesačne, bývanie 47,08 eur mesačne).

19. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 14.06.2023 mal súd preukázané, že bytové pomery na strane rodičov sa od času ich rozvodu nezmenili. Matka žije v spoločnej domácnosti so svojim priateľom a mal. dcérami A. a B. býva v trojizbovom nájomnom obecnom byte, na adrese C. XXX. V domácnosti matky má mal. A. vytvorený priestor na oddych, pokojný spánok a svoje voľnočasové aktivity a vhodné podmienky pre svoj vývin. Matka sa pred kolíznym opatrovníkom vyjadrila, že s návrhom nesúhlasí, bojí sa, že ako to s dcérou potom dopadne. Otec sa nezdržiava doma, chodí na 5-6 týždňové turnusy do Holandska a o syna, ktorý je zverený otcovi, sa údajne starajú starí rodičia, ktorí bývajú v dome naproti, teda nemajú priamy dohľad na dieťa, ktoré je v dome samo. Matka sa domnieva, že deti v dome takto majú neobmedzené hranice, voľnú ruku a môžu si robiť čo chcú. Otec podryva matkinu autoritu, burcuje deti proti matke, dáva dieťaťu peniaze vtedy, keď im matka odmietne dať. U otca nemá dcéra stanovené žiadne pravidlá, všetko jej kúpi, všetko má dovolené. Matka má dojem, že otec ako keby dcéru vo všetkom podporoval. Matka má s mal. dcérou výchovné problémy, mal. dieťa matku nerešpektuje. Matka má pocit, že otec jej vštepuje nevhodné názory, len aby si dcéru priklonil na svoju stranu, aby ju dostal do svojej starostlivosti. Dcéra fajčí, prišla domov opitá, vulgárne nadáva nielen matke, ale aj mladšej setre, ktorú aj bije. Dvakrát sa stalo, že dcéra v noci prišla domov s chlapcom. V týždni, keď je škola, tak mal. dieťa chodí domov okolo 1-2 hod. v noci, stalo sa, že prišla aj o 6 hod. ráno. V škole má neospravedlnené hodiny. Mal. B. matke povedala, že otec pred nimi na matku vulgárne nadáva a dokonca, že otec, ale aj starí rodičia, nalievajú malotej A. do pohára víno. Keď dcére nastane v matkinej domácnosti nejaký problém, tak sa vyhráza, že odíde ku otcovi, alebo že zavolá dedovi, nech po ňu príde. Mal. A. sa pred kamarátmi vyjadrila, že ešte mesiac a pôjde bývať ku otcovi, že to bude život. Matka dcéru volala na nejaký výlet, na čo dcéra reagovala, že nech nie je trápna, že s matkou nikam nepôjde. Matka dcéru povie, že zavolá policajtov, no len vtedy, keď dcéra nerešpektuje nariadenie súdu, keď sa jej dcéra vyhráza alebo si zmyslí, že ide ku otcovi. Triedna učiteľka matke oznámila, že mal. A. hrozí dvojka zo správania, nakoľko nerešpektuje autoritu pedagógov, je arogantná, drzá, fajčí aj v škole, cez hodinu telefonuje, a keď ju na to učiteľka upozorní, tak mal. A. povie, že volá s ockom. Matka sa pýta, že keď je to pravda, tak ocko nevie, že je v škole, kde je mobil zakázaný? Doma sa neučí, cez deň dospáva, čo v noci zanedbala. Keď je dcéra vonku, po 22. hod. matke už nedvíha telefón, a keď je pri otcovi, tak vtedy dcéra matke do telefónu len odvrkne. Otec mal. detí je SZČO ako elektrikár v Holandsku, pracuje na turnusy – 2-3 týždne je v Holandsku a 2 týždne doma. Otec má okrem mal. detí aj jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť, a to na G., ktorá pochádza z jeho predošlého manželstva. Keď je otec doma, tak zabezpečuje mal. A. osobnú starostlivosť on, a keď je otec v práci, tak je mal. dieťa pri matke. Niekedy sa stane, že deň pred otcovým príchodom mal. A. už príde ku starým rodičom. Keď je otec v práci, tak dcéra ku starým rodičom a ani do otcovej domácnosti nechodí, nakoľko ju matka nechce púšťať. Otec podal daný návrh z dôvodu, že v domácnosti matky sú nezhody, hádky na dennom poriadku, matka nezvláda výchovu dcéry, preto sa mal. dieťaťu vyhráza polfciou alebo polepšovňou. Otec si myslí, že dané správanie matky má vplyv na psychiku dieťaťa, čo sa neskôr prenáša aj do správania a na výsledky v škole. Otec to vníma tak, že sa matka rozumovo vrátila o 20 rokov späť, venuje sa svojmu priateľovi a deti sú u nej na druhom mieste – na boku. V čase otcovej neprítomnosti je mal. dieťa v domácnosti otca, ale prespáva u starých rodičov, ktorí bývajú cez cestu. Stará matka kontroluje domácnosť 2-3 x denne, prináša mal. deťom celodennú stravu, ktorú si postupne zohrievajú. Otec si myslí, že takáto starostlivosť o deti, zo strany starých rodičov, je postačujúca. Otec pracuje na turnusy, 2-3 týždne je v práci v Holandsku a 2 týždne je doma. 2x v roku je mesiac doma (celý august a v období od 15.10.-15.01). Otec má v domácnosti jasne stanovené pravidlá, deti majú určený konkrétny čas príchodu vo večerných hodinách, ktorý dcéra väčšinou dodržiava, prípadne telefonicky oznámi meškanie. Otec má prehľad, kde sa dieťa práve nachádza a s kým. Cez víkendy majú dôkladné upratovanie priestorov v dome, ktorý cez týždeň majú priebežne udržiavať. Otec dodal, že mal. A. je šikovná, občas navarí, napečie. Otec s mal. A. nemá žiadne výchovné problémy, otca počúva. Myslí si, že má väčšiu autoritu. Mal. dieťa otcovi tvrdí, že nefajčí a otec z nej nepociťuje žiadny fajčiarsky zápach. Priznáva, že v minulosti, cca pred rokom, dcéra fajčila, mal. B. jej našla elektronickú cigaretu, no následne ktorú mala vrátiť A. po konzultácii s matkou. Otec nemá vedomosť o tom, žeby mal. A. mala popíjať alkohol. U otca nie je možné, aby v noci prišla domov s priateľom, ktorý by tam aj ostal spať. Otec vie ustriechnuť aj dochádzku svojej dcéry do školy, myslí si, že keby bola mal. dcéra u otca, tak by sa jej zmenilo správanie, čo by sa aj odzrkadlilo v jej správaní v škole. Otec vie, že je v škole arogantná. Pripisuje to tomu, ako sa matka doma správa k dcére, tak sa správa aj dcéra v škole. Dcére jasne naznačil, že u neho bude mať presne stanovené pravidla, ktoré bude musieť dodržiavať. Ďalej

spomenul, že matka nedáva dcére vreckové, ktoré má využívať na desiatu, nakoľko nechodí na obedy a stravu si nenesí z domu. Komunikácia medzi rodičmi nie je žiadna, matka komunikuje cez deti, otcovi nikdy nenapíše. Otec napíše sms, či pustí mal. B. k nemu, na čo matka nereaguje, až keď matke zavolá najstarší syn, tak sa otec dozvie odpoveď. Ohľadom prospechu dcéry a ďalších záležitosti týkajúcich sa školy, otec sa ich dozvie z aplikácie Edupage. Zmienil sa, že dcéra sa učí priemerne, na strednej škole sa jej zhoršil priemer. Mal. A. je s otcom v dennom kontakte aj v čase, keď je v práci. Otec si myslí, že je skôr prísnejší, ako matka. Dodal, že nemá žiadny problém ani so synom, mal. E.. Na záver sa otec vyjadril, že matka sa inak správa v domácnosti a inak sa javí na verejnosti. Sociálnym šetrením bolo zistené, že otec spolu s mal. E. býva v dvojposchodovom murovanom dome na adrese F. XXX. Maloleté dieťa má vytvorený priestor na oddych, pokojný spánok a svoje voľnočasové aktivity. Maloleté dieťa má vytvorené vhodné podmienky pre svoj vývin. Maloletá A. navštevuje SOŠ – Jarmočnú, chodí do 1. ročníka, odbor kuchár. Matka jej zabezpečuje osobnú starostlivosť. Pri osobnom pohovore mal. A. uviedla: „Neviem, prečo som tu, rodičia mi len povedali, že mám ísť na úrad. Starajú sa o mňa obaja rodičia. Pri otcovi sa cítim inak, ako pri mame, oco sa ku mne inak správa, on po mne tak nezjape. Mama na mňa kričí každý deň. Otec mi pomôže pri učení, mama mi vôbec s ničím nepomáha. Bývam v Plavnici s mamou a sestrou B.. Chodím aj ku otcovi, lepšie sa u neho cítim. Mama sa mi vyhráza políciou, vždy keď neprídem včas domov a meškám čo i len pol hodiny. Aj keď sa hádame, tak mi povie, že ma dá do polepšovne. Hádame sa často, každý deň, aj pre maličkosti. S čarou paličkou by som chcela zmeniť všetko, radšej by som ani nežila v takom živote, viac sa k tomu nechcem vyjadrovať, nechcem nič povedať. Nikdy sa nevydám, nechcem mať na krku žiadneho blbca. Keď budem chcieť mať dieťa, tak si adoptujem. Vycestujem za prácou do zahraničia, na to nepotrebujem mať nijakú školu. Vo voľnom čase chodím von s kamarátkami, ideme sa najesť alebo sa voziť, nakoľko moji kamaráti majú vodičák. Keď som pri mame, tak vôbec s ňou netrávim čas, radšej sa zavriem do izby, alebo idem preč. Vôbec sa nevieme porozprávať, len sa hádame. S otcom vychádzam normálne, spolu pozeráme TV, niečo varíme alebo sa rozprávame, u otca aj spím. Keď je otec v robote, tak si spolu telefonujeme. Keď som pri otcovi, tak s mamou nie som v kontakte. S otcom chodím aj na výlety, ideme na kúpalisko alebo na nákup. S mamou nechodím na výlety, ani na nákup, mama ma nevolá, aby som s ňou išla. Do budúcnosti by som chcela byť u otca viac, asi by som to chcela aj opačne, ako je teraz, že u otca byť viac a ku mame chodiť len na víkendy. Keď by bol oco v robote, tak by som spala u babky, tak ako to robím aj teraz. Oco sa ma len opýta, že kedy večer prídem, nemám stanovený čas. Aj keď prídem o jednej v noci, oco to nehroí, lebo vie, že mám na to dôvod. Keď mi oco niekedy zavolá, že mám ísť domov, tak idem. Aj keď mi mama zavolá, tak idem domov, dvíham jej aj po 22. hod., čo mi iné ostáva, keď mám pri sebe telefón. Neospravedlnene hodiny v škole mám preto, že meškám na hodinu len 5 min. inak nemeškám, vždy som na vyučovaní. Nič ma netrápi, všetko je v poriadku.“

20. Zo správy kolízneho opatrovníka, ktorá bola doručená súdu dňa 25.09.2023 vyplýva, že mal. A. pri osobnom pohovore (05.09.2023) uviedla, že chce byť pri otcovi s tým, že s mamkou sa chce stretnúť, kedy bude chcieť, v čase keď nebude oco doma, tak bude buď pri babke, alebo pôjde ku mamke. U babky má pravidlá, pri nej nemôže byť večer dlho vonku. Rodičia medzi sebou komunikujú len formou správ. Matka uviedla, že naďalej nesúhlasí s podaným návrhom, chcela by, aby dcéra bola pri nej. Nechce, aby si mal. A. robila čo chce, tak, ako to robí u otca. Matka nesúhlasí s požadovanou výškou výživného, 300 eur mesačne sa jej zdá veľa. Ďalej matka uviedla, že mal. dieťa je momentálne u otca v Čirči. Mala v nedeľu (24.09.2023) prísť domov, ale neprišla. V piatok nebola ani v škole. Matka o tom nevedela, takže tie vymeškané hodiny jej ospravedlnil otec. Matka si nemyslí, že mal. A. cez týždeň spí pri starých rodičoch. Dodala, že zo školy dcéra príde ku matke a večer ide do Čirča, pretože tam má súkromie. U matky by musela byť v izbe s mal. B. a v Čirči má celý dom pre seba, takže tam môže byť aj so svojim priateľom. Matka sa pýta, že ako a prečo otec chce dcéru vychovávať na diaľku? Otec mal. detí uviedol, že naďalej trvá na podanom návrhu v celom rozsahu. Momentálne je v Holandsku. Ďalej uviedol, že mal. A. je toho času v jeho dome. Dňa 19.09.2023 bola pri psychologičke, ktorú pravidelne navštevuje. Otec s mal. A. nemá žiadne problémy, počúva ho. Dodal, že niekedy jej treba niečo zdôrazniť, a až potom to urobí. Inak s ňou nemá žiadne výchovné problémy. Ako sa darí dcére v škole, otec ešte nevedel uviesť, keďže je len začiatok školského roka. Prvý školský týždeň bola mal. A. pri matke a teraz je pri otcovi. Cez prázdniny mala dcéra vychádzky u otca do poľnoci, keď náhodou meškala, tak mu to oznámila. Teraz, cez školský rok má vychádzky do 22:00 – 22:30 hod. Okolo domu má otec kamerový systém, takže má prehľad, kto, kedy a s kým odchádza či prichádza domov. Keď je otec v práci, tak si s dcérou každý deň volajú. Vedia sa porozprávať, čo bolo v škole, ako sa má. Dodal, že každý deň do domu chodí stará matka na kontrolu. Cez víkend, keď je dospelý syn doma, tak mal. A. spí v dome u otca. Cez týždeň dcéra spí pri starých rodičoch. Ďalej otec uviedol, že s matkou mal. dieťaťa je v kontakte cez SMS,

odovzdávajú si dôležité informácie ohľadom detí, inak si nemajú čo povedať. Výživné matka hradí včas a pravidelne. Bytové pomery sa u otca nezmenili. Prerábala kotolňu a vymieňala kotle, čo ho stálo 6 000 eur. V práci sa mu zvýšil nájom za byt na sumu 980 eur a cestovné do práce cca 500 eur (tam aj spať). Zvyšné výdaje sú nezmenené. V závere kolízny opatrovník s dôrazom na Zákon o rodine a článok 5, vyslovil názor, že úpravou výkonu rodičovských práv a povinností, bez rešpektovania a prihladenia na pranie mal. A., vzniká riziko väčšieho naštrenia vzťahov mal. dieťaťa s matkou a možných výchovných problémov. S poukazom na vyššie spomínaný článok 5 je záujem mal. dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní najlepšieho záujmu maloletej A. navrhujú zohľadniť jej názor, preto navrhol aby s prihladením na vyjadrenie mal. dieťaťa, zveril mal. dieťa A. B. do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal platením výživného v sume 120 eur, s tým, že styk matky s A. navrhol neupravovať.

21. Zo správy Spojenej školy, Jarmočná Stará Ľubovňa zo dňa 20.09.2023 vyplýva, že mal. A. je v školskom roku 2023/2024 žiačkou 2. ročníka v študijnom odbore kuchár. V predchádzajúcom školskom roku vymeškala 151 hodín, z toho 8 hodín mala neospravedlnených. Bolo jej udelené pokarhanie triednym učiteľom za opakované nevhodné správanie a fajčenie elektronickej cigarety v priestoroch školy. V druhom polroku minulého školského roka sa jej správanie výrazne zhoršilo, mala arogantné správanie, neakceptovala pokyny, pribudli neskoré príchody do školy a skoršie odchody zo školy, niekedy neprišla vôbec, príprava na vyučovanie bola nedostatočná, na konci školského roka si nenosila žiadne pomôcky, otec dcéru skôr obhajoval.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

22. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len ZoR) ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

23. Podľa § 36 ods. 1 ZoR rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

24. Podľa § 24 ods. 5 ZoR súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihladne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

25. Podľa § 43 ods. 1 ZoR maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

26. Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

27. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

28. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

29. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové

pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

30. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

31. Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

32. Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihladne na vývoj životných nákladov.

33. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

35. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať rozhodovať znova.

36. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Právne posúdenie vecí:

37. Predmetom konania je návrh otca na zmenu výchovného prostredia mal. A., t.j. jej zverenie do osobnej starostlivosti otca, určenie výživného zo strany matky a neupravovanie styku matky s dcérou.

38. Naposledy bolo o rodičovských právach a povinnostiach k mal. A. právoplatne rozhodnuté v októbri 2022, teda pred rokom.

39. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. Zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia dieťaťa. Tak je tomu obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre zdarný vývoj dieťaťa.

40. Otec zmenu pomerov od času posledného rozhodnutia odôvodňuje tým, že je želaním dcéry aby bývala u neho, pretože s mamou si nerozumie, nemajú dobrý vzťah.

41. Súd vo všeobecnosti pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihladne predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ako aj na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. To boli aj prvoradé hľadiská pri rozhodovaní súdu o návrhu otca dieťaťa na zmenu úpravy práv a povinností rodičov. Je potrebné vždy dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdarný a zdravý vývoj dieťaťa a na jeho citové väzby k tomu – ktorému rodičovi.

42. Súd má za to, že od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností k mal. A. došlo k podstatnej zmene pomerov spočívajúcej vo vzájomnom vzťahu medzi mal. A. a jej rodičmi. Z výpovede mal. A. mal súd preukázané, že maloletá má oveľa lepší vzťah s otcom ako s matkou. Maloletá sama pred súdom uviedla, že s otcom si rozumie viac ako s matkou, s otcom sa vie lepšie dohodnúť. S matkou sa hádajú, nerozumejú si. Mal. A. pred súdom zopakovala svoje pevné rozhodnutie žiť s otcom, svoje pranie, byť zverená otcovi. Pričom už v súčasnosti žije v domácnosti otca a k matke sa nevráti ani keby musela v doprovode polície. Vzhľadom na vek (blízky veku dospelosti) a rozumovú vyspelosť mal. A., súd jej názoru venoval náležitú pozornosť a tento jej vyslovený názor, želanie, vyhodnotil ako

podstatnú zmenu pomerov, ktorá zakladá zmenu pôvodného rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. A..

43. Za situácie, že súd mal preukázané, že otec má vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie osobnej starostlivosti o mal. A. návrhu vyhovel a zmenil pôvodné rozhodnutie tak, že mal. A. zveril do osobnej starostlivosti otca. Na základe vykonaného dokazovania a vyvíjajúcu sa situáciu v rodine, pre zabezpečenie čo najpriaznivejšieho duševného vývinu mal. A., stabilitu výchovného prostredia dospel k záveru, že najpriaznivejším a najviac rešpektujúcim záujmy mal. A. je jej zverenie do starostlivosti otca. Súd pripúšťa, že jedným z dôvodom, prečo mal. A. preferuje osobu otca, nie matky, je skutočnosť, že v domácnosti matky má nastavené pravidlá, dodržiavanie ktorých matka vyžaduje (ako napr. neakceptovanie neskorých večerných príchodov domov, odmietanie ospravedlnenia bezdôvodného vynechania vyučovacích hodín, kontrola na čo použije vreckové a pod.) čo s najväčšou pravdepodobnosťou vedie ku konfliktom medzi maloletou a matkou. Tieto skutočnosti do značnej miery potvrdzuje aj správa školy o správaní sa maloletej. Ďalším dôvodom, môže byť skutočnosť, že mal. A. vyrastala v domácnosti otca, kde má vlastnú izbu, súkromie (o izbu sa nedelí so sestrou) má kamarátov a priateľa. Aby sa konflikt medzi matkou a mal. A. neprehlboval, je priaznivejšie a viac rešpektujúce záujmy maloletej jej aktuálne zverenie do starostlivosti otca v domácnosti ktorého sa už štyri mesiace aj tak zdržiava. Otec pred súdom tvrdil, že u mal. A. má väčšiu autoritu ako matka, že on s ňou nemá žiadne problémy, že aj keď je v práci, majú stanovené pevné pravidlá, ktoré kontroluje a ich dodržiavanie vyžaduje. Teraz bude na zodpovednosti otca, aby pôsobil na dcéru, tak aby výchovné problémy dcéry boli odstránené a správanie v škole bolo v súlade so školským poriadkom.

44. Súd zdôrazňuje, že oprávnenie a povinnosť obidvoch rodičov zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok trvá, aj keď súd upraví ich práva a povinnosti k dieťaťu na čas po rozvode v zmysle § 24 Zákona o rodine a rozhodne, že jednému z rodičov dieťa zveruje do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti zostávajú zachované, touto úpravou ide len o úpravu výkonu tých rodičovských práv a povinností v bežných veciach, ktoré vyplývajú a súvisia s osobnou starostlivosťou o mal. dieťa. Vo všetkých podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností by sa však rozvedený manželia mali dohodnúť. Ak sa o týchto podstatných veciach nedohodli, podľa § 35 Zákona o rodine na návrh niektorého z rodičov rozhodne v tomto smere súd.

45. Súd v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami rozhodol aj o výške vyživovacej povinnosti matky k maloletej dcére. Rodičia sa na rozsahu vyživovacej povinnosti nezhodli, otec navrhoval sumu 300 eur mesačne, takú akú on platil mal. A. k rukám matky, matka vzhľadom na svoje majetkové pomery navrhla sumu 100 eur mesačne a kolízny opatrovník sumu 120 eur mesačne.

46. Pri určení výšky výživného, súd v zmysle citovaného § 62 Zákona o rodine vychádzal jednak z potrieb oprávneného, teda mal. dieťaťa, prihliadol aj na schopnosti a možnosti oboch rodičov a skutočnosť, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov v zmysle § 62 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine.

47. Súd ustálil, že matka dosahuje aktuálne príjem 1121 eur mesačne, pričom okrem mal. A. má ešte dve vyživovacie povinnosti. Čistý mesačný príjem otca súd ustálil sumou 2000 eur, s tým, že otec má ešte tri vyživovacie povinnosti. Náklady na starostlivosť o mal. A. sú podľa vyčíslenia otca v sume 221 eur mesačne, podľa vyčíslenia matky v sume 545 eur mesačne. Vzhľadom na uvedené súd určil výživné zo strany matky pre mal. A. v rozsahu 130 eur mesačne, čo predstavuje viac ako polovicu nákladov na starostlivosť o mal. dieťa, podľa vyčíslenia otca dieťaťa. Takto určený rozsah výživného podľa názoru súdu zodpovedá odôvodneným potrebám mal. dieťaťa ako aj schopnostiam a možnostiam matky. Počiatok vyživovacej povinnosti matky k mal. Daniely súd určil dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

48. Rodičia maloletého dieťaťa nežiadali úpravu styku matky s dcérou, mal. A. uviedla, že s matkou sa chce stretávať, kedykoľvek bude chcieť ona. Z uvedených dôvodov styk matky so synom súd neupravoval.

49. Keďže otec dieťaťa žiadal určiť výživné v sume 300 eur, vychádzajúc z odôvodnenia v bode 47 tohto rozsudku, súd určil výživné v sume 130 eur, nad túto sumu návrh ako nedôvodný zamietol. Pokiaľ otec odôvodnil výšku výživného sumou 300 eur z dôvodu, že takúto sumu platil on, súd podotýka, že v zmysle § 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine, každý z rodičov prispieva na výživu dieťaťa podľa

svojich schopnosti, možnosti a majetkových pomerov. Je nesporné, že otec dieťaťa zarába podstatne vyššiu sumu ako matka a preto matka nemôže byť zviazaná platením výživného v rovnakom rozsahu ako bol zviazaný otec dieťaťa.

50. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu

k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.